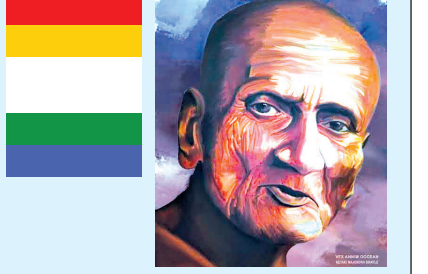

सध्याच्या युगात दिगंबर संत परंपरेत अनेक ज्ञानी आणि तपस्वी संत झाले आहेत. त्यापैकी आचार्य शांतीसागरजी महाराज हे असे एक प्रमुख ऋषी आणि महान तपस्वी रत्न आहेत. ज्यांची अपार विद्वत्ता, कठोर तपश्चर्या, धर्मावरील अगाध निष्ठा, आदर्श चारित्र्य आणि अतुलनीय त्याग याने धर्माचा खरा प्रकाश प्रज्वलित झाला.

शांतीसागर महाराजांच्या जन्म येळगुड गावात त्यांच्या आजोबांच्या घरी झाला. गौड हा शब्द भूमिपती-पाटील असा आहे. पिता भीमगौडा आणि आई सत्यवती यांचे ते तिसरे पुत्र.

सातगौडा हे लहानपणापासून एकरी होते. लहान मुलांच्या घाणेरड्या खेळात त्यांना रस नव्हता. ते व्यर्थ बोलला का नाही, असे विचारले असता ते थोडक्यात उत्तरे देत असत. सांसारिक कर्मणुकीपासून ते नेहमी दूर राहून धार्मिक उत्सवांना जात असत. ते लहानपणापासूनच शांतीचे सागर होते. लहान वयातच दीक्षा घेतल्याचे परिणाम दिसून आले. आईवडिलांनी सातगौडाजवळ आग्रह धरला! जोपर्यंत आम्ही जिवंत आहोत तोपर्यंत तुम्ही दीक्षा घेऊ नका आणि घरी धार्मिक आचरण करू नका. म्हणूनच ते घरी राहिले.

ऋषीमुनींवर त्यांची निस्सीम भक्ती होती. ते मुनिराजांना खांद्यावर बसवून दूधगंगा आणि वेदांगा नद्यांच्या संगमावर घेऊन जात असत. ते कापडच्या दुकानात बसायचे आणि जेव्हा जेव्हा एखादा ग्राहक आला तेव्हा त्याला म्हणायचे - तुला कापड घ्यायचे असेल तर तुझ्या आवडीनुसार ते निवडा, हातातने मोजा, फाडून टाका आणि त्यात लिहा असा त्यांचा निःस्वार्थीपणा होता. शेतात पाखरे केवळ दाने खावून जायचे म्हणून त्यांनी पाखरांसाठी पाण्याचीही सोय केली होती. परंतु कधी पाखरांना हाकलले नाही. तरीही शेतात जास्तीत जास्त धान्य पिकत होते.

आई-वडिलांचे निधन होताच त्यांनी घर सोडले आणि १९१३ मध्ये ज्येष्ठ शुक्ल त्रयोदशीला कर्नाटकातील उत्तूर गावात वयाच्या ४१व्या वर्षी मुनीश्री देवप्पा स्वामींकडून श्रद्धा व्रत घेतले. त्यांचे नाव शांतीसागर ठेवले. राज्यात त्यांना कठीण प्रसंगांना तोंड द्यावे लागले, कारण तेव्हा मुनिचार्य कण्याची परवानगी नव्हती. उपाध्यायांनी ठरवून दिलेल्या घरी साधू भोजनासाठी जात असत. वाटेत एक चादर गुंडाळून ते जायचे, जेवणाच्या वेळी ते कापड काढून टाकायचे आणि जेवणाच्या वेळी घंटा वाजत रहायची जेणेकरून त्रास होणार नाही.

महाराजांनी ही प्रक्रिया स्वीकारली नाही आणि आगमाच्या आज्ञेनुसार तीर्थयात्रेला जाऊ लागले. घरच्यांना पडणाऱ्या पद्धत माहीत नसल्यामुळे ते पुन्हा मंदिरात येऊन उपवासाला बसायचे. ४ दिवसांनी गावात खळबळ माजली आणि गावप्रमुख पाटील उपाध्याय यांना कठोरपणे म्हणाले - तुम्ही शास्त्रानुसार पद्धत का सांगत नाही? संताला उपाशी मारणार का? मग उपाध्याय यांनी आगमोक्त पद्धत सांगितली आणि पदग्रहण झाले.

गिरनारजीची पूजा केल्यानंतर, भगवान नेमिनाथ ज्या ठिकाणी निर्वाण झाले होते, त्यांच्या दीक्षेची कायमस्वरूपी स्मृती म्हणून, त्यांनी त्यांच्या आयलक दीक्षा स्वरूपत नसलापूर येथे चातुर्मास घालवला आणि तेथून ते ऐनापूर गावात गेले. त्यावेळी येरनाळ येथे पंचकल्याणक महोत्सव (१९२०) होणार होता. भगवान जिनेंद्रांच्या दीक्षा कल्याणक दिवशी गुरुदेव देवेन्द्रकीर्तीजींकडून मुनिदीक्षा घेतली. समडोळी येथे नेमिसागरजींची आईलक दीक्षा आणि वीरसागरजींची मुनी दीक्षा या निमित्ताने संपूर्ण संघाने महाराजांना आचार्य पदाने सन्मानित केले (१९२४). पंचकल्याणक प्रतिष्ठा महोत्सव (१९३४) चातुर्मासानंतर गजपंथात झाले. यावेळी उपस्थित धार्मिक संघटनेने महाराजांना चरित्र चक्रवर्ती पदाने सजवले. आचार्य श्रींनी वयाच्या ३८ व्या वर्षी गृहस्थ असताना तूप आणि तेलाचा त्याग केला होता, तसेच मीठ, साखर, ताक इत्यादींचाही त्याग केला होता. २७ वर्षे, ३ महिने आणि २३ दिवस (१९३८ दिवस) पर्यंत उपवास केला.

हरिजनांच्या संरक्षणासाठी मुंबई सरकारने १९४७ मध्ये हरिजन मंदिर प्रवेश कायदा लागू केला. ज्याच्या आधारे हरिजनांना जैन मंदिरांमध्ये प्रवेश करण्यास भाग पाडले गेले. ही बातमी कळताच आचार्य श्री हा जैन संस्कृती आणि जैन धर्मावरील शाप आहे हे जाणून त्यांनी हा शाप दूर होईपर्यंत आहार सोडला. आचार्य श्रींच्या भक्ती आणि बलिदानाचा परिणाम म्हणून हा कायदा सुमारे तीन वर्षांनी काढण्यात आला. त्यानंतर १९०५ दिवसांनी आचार्य श्रींनी १६ ऑगस्ट १९५१ रोजी रक्षाबंधनाच्या दिवशी आहार स्वीकारला.

आयुष्यभर मुनिचार्यांचे निर्दोष पालन केल्याने, दृष्टी कमी झाल्यामुळे वयाच्या ८४ व्या वर्षी आचार्य श्री सिद्धेश्वर कुंथलगिरी येथे सल्लेखना घेतली.

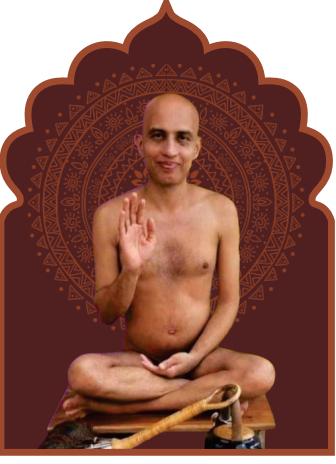
समम पट्टाधीश प. पु. १०८ आचार्य श्री अनेकांतसागरजी महाराज

संयममूर्ती प. पु. १०८ आचार्य श्री वर्धमानसागरजी महाराज

प. पु. १०८ आचार्य श्री जिनसेनजी महाराज

प्रज्ञाश्रमण प. पु. १०८ आचार्य श्री सुयशगुप्तजी महाराज

युवासम्राट प. पु. १०८ आचार्य श्री चंद्रप्रभुसागरजी महाराज

समडोळीतूनच पुण्यतिथीस सुरुवात

बाबासाहेब कुचनुरे यांच्या पुढाकाराने १९८२ साली २७ वी पुण्यतिथी

विसाव्या शतकातील प्रथमाचार्य आचार्य १०८ प. पू. शांतीसागरजी महाराज यांची ६९ वी पुण्यतिथी मिरज तालुक्यातील समडोळी येथे ५ सप्टेंबर रोजी मोठ्या उत्साहात आणि भक्तीभावात साजरी होत आहे. समडोळी या गावाला हा मान दुसऱ्यांदा मिळाला. यापूर्वी १९८२ मध्ये समडोळी गावामध्ये शांतीसागरजी महाराज पुण्यतिथी साजरी करण्यात आली होती.

खंडीत झालेली मुनीपरंपरा आचार्य शांतीसागरजी महाराज यांनी सुरू केली. त्यामुळे समडोळीतील समस्त श्रावकांनी शांतीसागर महाराजांना १९२४ मध्ये दसऱ्या दिवशी आचार्य ही पदवी दिली. त्यामुळे ते प्रथमाचार्य म्हणून ओळखले जाऊ लागले.

आचार्य शांतीसागर महाराजांची महिमा संपूर्ण समाजाला कळावी म्हणून वीर सेवा दलाचे बाबासाहेब कुचनुरे यांनी शांतीसागर महाराज यांची पुण्यतिथी जोरदारपणे करण्याचे ठरविले. त्यासाठी त्यांनी समडोळी हे गाव ठरविले. त्यामुळे आचार्य शांतीसागर महाराज यांची २७ वी पुण्यतिथी पहिल्यांदाच मोठ्या प्रमाणात साजरी झाली. त्यावेळीपासून शांतीसागर महाराज यांची पुण्यतिथी दरवर्षी एका गावात साजरी होऊ लागली.

शुक्रवार २० ऑगस्ट १९८२ रोजी समडोळी या गावी दक्षिण भारत जैन सभा आणि वीर सेवा दलाने बाबासाहेब कुचनुरे यांच्या पुढाकाराने शांतीसागर महाराज पुण्यतिथीचे आयोजन केले. संघटनेच्यावतीने संपन्न झालेल्या चारित्र्य चक्रवर्ती शांतीसागर महाराज यांच्या अविस्मरणीय असा पुण्यतिथी सोहळा झाला.

सकाळी आठ वाजता गावचे ज्येष्ठ नेते बाबासाहेब पाटील यांच्या उपस्थितीत सनई चौघड्याच्या मंगल निनादाने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. आदी वृषभके पूत्र महान भारत देश महान या ध्वजगीताने वीर सेवा

दल सैनिकांच्या धर्मध्वजाला विनम्र अभिवादाने या भावपूर्ण सोहळ्यास सुरुवात झाली. त्यानंतर विश्वधर्म प्रसारक प. पू. श्री १०८ एलाचार्य विद्वानंद मुनीमहाराज यांच्या शुभाशिर्वादाने व प्रेरणेने द. भा. जैन. सभेच्या अध्यक्ष सौ. शरयुताई अरविंद दफ्तरी यांनी तयार केलेल्या शाकाहार प्रदर्शनाचे उद्घाटन समडोळी येथील ज्येष्ठ कार्यकर्ते आप्पासो पारीसा खोत यांच्या शुभहस्ते झाले. यावेळी जैन समाजचे युवा कार्यकर्ते व वीर सेवा दलाचे संघटक शाकाहार विभाग प्रमुख अजित सगरे यांनी आपण दैनंदिन जीवनात शाकाहार का घेतला पाहिजे, शाकाहार व मांसहार यातील फरक समजावून सांगून आपल्या निकोप, प्रभावी व्यक्तिमत्त्वासाठी शाकाहार आवश्यक आहे त्याच बरोबर समाजामध्ये जी अस्थिरता निर्माण झाली आहे ती नाहीशी करून सर्वत्र समता, सुख, समाधान पाहिजे असेल शाकाहार आहार घेण्याचे सांगितले. दुपारच्या सत्रात आयोजित केलेल्या वक्तृत्व स्पर्धा वीर सेवा दलाच्या जडणघडणीत ज्यांचा म हक्कपूर्ण वाटा आहे, असे कुशल संघटक, जयसिंगपूरचे पायगोंडा पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडल्या. त्यांनी याप्रसंगी विद्वार्थ्यांच्या सुप्त गुणांना वाव देवून कलेची जोपासणा करणे अत्यंत गरजेचे आहे व ते कार्य वीर सेवा दल करीत आहे असे सांगितले.

य । स्पष्टेमध्ये माझा आवडता भारतीय संत गुरुदेव समंतभद्र महाराज या विषयावर ब । ह । ब । ल । विद्वत्तापिठाचा विद्वार्थी कु.

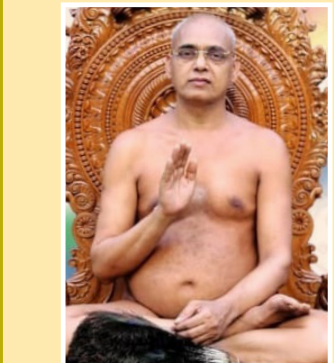

२० ऑगस्ट १९८२ रोजी समडोळी येथे आयोजित करण्यात आलेल्या शांतीसागर महाराज पुण्यतिथीनिमित्त महाराजांना अभिवादन करताना अॅड. बाबासाहेब कुचनुरे.

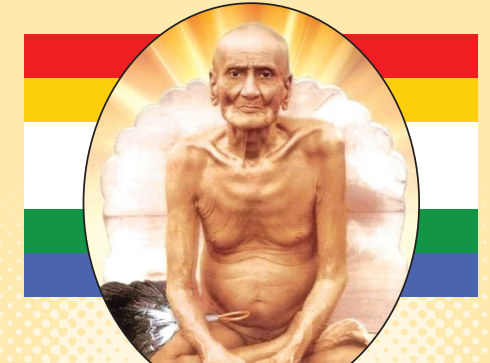
शांतीसागर महाराज पुण्यतिथी कार्यक्रम

- सकाळी ८ वाजता ध्वजवंदन
- सकाळी ८.३० वाजता प्रदर्शनाचे उद्घाटन शाकाहार प्रदर्शन
- प. पू. महाराजांच्या ग्रंथांच्या व छायाचित्राचे प्रदर्शन, रांगोळी प्रदर्शन
- सकाळी ९.१५ ते १० अॅड. बाबासाहेब कुचनुरे यांचे व्याख्यान चारित्र्य चक्रवर्ती शांतीसागर
- स. १० ते १२ वक्तृत्व स्पर्धा
- दु. १२ ते २ भोजन व विश्रांती
- दुपारी २ ते ३.३० प. पू. महाराजांच्या तैलचित्राची मिरवणूक
- ४ वाजता पुण्यतिथी समारंभ
- पाहुण्यांचे भाषण : डॉ. सुभाष आक्कोळे
- अध्यक्षीय भाषण : डॉ. धनंजय गुंडे
- रात्री ८.३० वाजता करमणूक बुध्दरीज धार्मिक ज्ञान व मनोरंजन पार्टी, मजरेवाडी

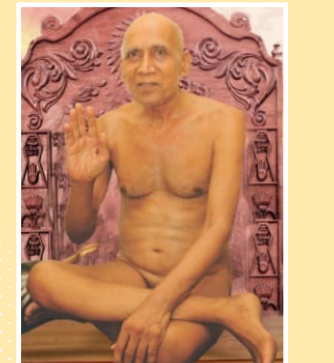
उद्येकुमार पाटील याला प्रथम क्रमांक मिळाला. १०१ रूपयाचे पारितोषीक धर्मग्रंथ व प्रशस्तीपत्रक त्याला देण्यात आले. पारितोषिक वितरण गावचे ज्येष्ठ नेते जि. सु. पाटील यांच्याहस्ते पार पडले. द्वितीय क्रमांक विभागीय कु. जी. एस. पाटील व ए. एस. कवठेकर दोघेही समडोळी यांना देण्यात आले. तृतीय क्रमांक एम. डी. कोळी व एस. बी. चौगुले यांना विभागीय देण्यात आले. सुहास मगदूम व मोहन राजोबा यांना उत्तेजनार्थ बक्षीस देण्यात आले.

समम पट्टाधीश प. पू. आचार्य १०८ श्री अनेकांतसागरजी महाराज

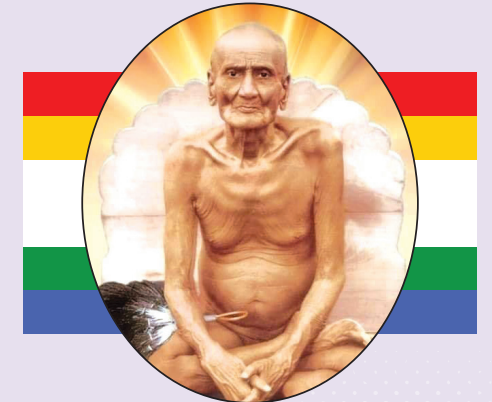
प्रथमाचार्य १०८ प. पू. शांतीसागरजी महाराज यांच्या ६९ व्या पुण्यतिथीनिमित्त येणाऱ्या सर्व श्रावक श्राविकांचे हार्दिक स्वागत.!

संयममूर्ती प. पू. आचार्य १०८ श्री वर्धमानसागरजी महाराज

मा. सुरेश पाटील, संस्थापक चेअरमन
शांतीसागर को-ऑप क्रे. सोसा. लि., समडोळी

प्रथमाचार्य १०८ प. पू. शांतीसागरजी महाराज यांच्या ६९ व्या पुण्यतिथीनिमित्त येणाऱ्या सर्व श्रावक श्राविकांचे सहर्ष स्वागत.!

मा. भालचंद्र पाटील, अध्यक्ष
दक्षिण भारत जैन सभा
स्कायलार्क प्रेसिटेक लि.,
कुपवाड एमआयडीसी